

Reikalavimai turi apimti, kad jei koks nors padidėjimas gali kelti grėsmę saugumui, tai reikalinga imtis priemonių. Dėl to reikalinga imtis priemonių, kad būtų išvengta grėsmės. Reikalavimai turi apimti, kad jei koks nors padidėjimas gali kelti grėsmę saugumui, tai reikalinga imtis priemonių. Dėl to reikalinga imtis priemonių, kad būtų išvengta grėsmės.

Vykupus Kilias.

Organas Amerikos Lietuvių
Rymo Katalikų Šventos
Juozapo Darbininkų
Sąjungos.

DARBININKAS

UTARNINKAI, KETVERGAIS IR

Metams \$4.50

Užrašyti metams \$5.50

DARBININKAS

366 Broadway, Boston 27, Mass.

Tel. South Boston 620.

VOL. VIII, No. 14.

SUBATA, VASARIO 3 D., 1923.

Kaina 4 centai.

POPIEZIUS PRAMATO KARA

Paliepė katalikams melstis už taiką

REIKALAUJA NUSIGINKLUOTI.

Washington, saus. 30, 1923 (L. I. B.). — Komisija pareikalavo Klaipėdos sukilimo nusiginkluoti. Direktoriaus pranešė, kad skaito tikslavimą paliančių sutarčių laukymu. Karo laivų įtrosai supirkinėja mieste gynybos produktų matyti apskaičiavimų tikslams. Direktoriaus priversta uždrausti tas karų laivų operacijas.

VEIK ULTIMATUMAS.

Paryžius. — sausio 31. — Alijantų Ambasadorių Taryba užgėrė aštrią notą, kuri lygi ultimatumui, ir ji bus pasiūlyta Lietuvai, reikalaujant paskirti laukų atšaukti iš Klaipėdos Krašto savo kariuomenę ir saulius. Notoj toliau reikalaujama, kad Klaipėdos krašte įsistatytų valdžią išsiskirti ir užleistų alijantams savo vietą. Visa nota nėra paskelbta, bet yra spėjama, kad alijantų yra putarta parvartoti jėgą, jei lietuviai geruoju nesutiks.

EUROPOS KARAS DEL KLAIPĖDOS.

Klaipėda. — Pasimatę galimybę visuotinio europinio karo del Klaipėdos. Alijantai pareikalavo prasišalimo Lietuvos kariuomenės iš Klaipėdos ir nuginklavimo sukilėlių. Lietuvos vyriausybė paklausė alijantų ar dar veikia mūsų paliančių sutartis padaryta tarp francūzų ir lietuvių Klaipėdoje. Alijantai atsakė, kad sutartis galioja, bet tolimesni nuosprendžiai turi eiti iš Paryžiaus. Tada Lietuva pareikalavo francūzų išsikraustyti iš Klaipėdos. Klaipėdos krašto naujoji valdžia pareiškė, kad sukelia naują europinį karą, jei alijantai neparems Klaipėdos atidavimą Lietuvai. Klaipėdos krašto prezidentas Simonaitis pareiškė, kad reikala klaidiškai turėti paramos netik iš Lietuvos, o iš Vokietijos ir Rusijos. Alijantai nepripažįsta Klaipėdos valdžios ir sukelia turėtiną sudaryti ten savo valdžią. Alijantai pamatė, kad tur

ri arba atsakyti ir išsikraustyti iš Klaipėdos arba jį paimti spēka.

Klaipėdos krašto kariuomenė susideda iš 6,000 kariuomenė. Bet šale Lietuvos rubelė guli 10,000 Lietuvos regulierių kariuomenės su ginkluotais automobiliais, su artilerija, raitarija ir visokiais karo pabūklais. Jie kas minuta gatavi eiti tikslavimą klaidiškams.

ISMUSE VIENUOLIKTA VALANDĄ.

Išrodo, kad jau išmūšė Europoj vienuoliktą valandą ir padėtis iki trūkimo įtempta. Šventasis Tėvas, kuris pasaulio padėtį ir valstybių santykius žino geriau, negu kita kas kitas, pašaukė katalikus melstis už taiką. Reikia šventasis Tėvas jaučia, kad baisaus europinio karo galimybė čia pat. Francijos premieras Poincarė pareiškė, kad Europoj dabar esą du juodžiausiu tašku — Klaipėda ir Mozul. Poincarė sako, kad del Klaipėdos gali kilti karas tarp vokiečių ir lenkų. Reikia šventasis Tėvas jaučia, kad baisaus europinio karo galimybė čia pat.

Francija nori Vokietiją su kuo nors supjudinti ir įvelti karą, kad paskui turėtų liuosas rankas pasmaugti Vokietiją. Francija turi didžiausią kariuomenę ir ji neatboja ir nepaiso nieko. Tikisi iš susirėmimo didžių laimėjimų. Buvo pranešinėjama, kad lenkai koncentruoja kariuomenę Suvalkuose. Tai del Klaipėdos apgynimo. Jei lenkai Klaipėdon briausis per Lietuvą, turės susiremti su lietuviais. Jei briausis per Prūsiją, susirems su prūsiais. Tada Rusija teipgi puls lenkus ir įkars liepsnoja.

Francūzų politikai sako, kad karas neišvengtinas. Francūzai patys Klaipėdos gal neis imti. Jie pasiūlytą padaryti savo rakalius lenkus.

Francija kailėje nesitveria del nepasisekimo Ruhro krašte. Ji ten nagus nusiūlo, pasistatė pajukon ir paniekon ir dabar žvalgosi, kaip čia atsigrębt.

Francūzai gali pakurstyti turkus užimti Mozul kraštą. Tada Anglija turi stoti prieš turkus. Francija tą gali padaryti už jos nerėmimą Ruhro krašte.

VOKIEČIŲ DARBININKŲ BALSAI.

Berlin. — Vokietijos organizuoti darbininkai atšaukė i Amerikos kongresą. Atšaukė valdybos organizuotų darbininkų, kurių Vokietijoje yra 12,000,000.

Darbininkai pareiškia, kad Vokietija pildydama reikalavimus Amerikos valdžios karo metu ir girdedama teisybės ir teisėtumo pažadus, nuvertė autokratiją ir įsteigė demokratiją, pilnai nusiginklavo ir aiškiai parodė norą taikiai ir santarpiškai sutartis ir dabar Ruhro krašto pagrobimas, sako darbininkai, pavergia vokiečių tautą, ardo europinę gerovę ir graso nedarbą milijonams vokiečių darbininkų. Sako, kad vokiečių tauta priversta prie to, kad ji nuolatai nedavaliusi, kad jos kūdikiams vystomi i papiergalius, o ne i vystykius. Pagalios darbininkai pareiškia, kad Amerigos balsas dabar galėtų Europą ir pasaulį išgelbėti nuo neišvengiamos katastrofos.

E. Ryga. Papos stats-sektorius pasikalbėjime su Prancūzų atstovu ragino Prancūzų valdžią sumažinti savo reikalavimus reparacijų srityje. (Segodnia)

E. Ryga. Suomiu vyriausybė ruošia dabar programą Pabaltės valstybių ekonominei konferencijai, kuri įvyksianti gale sausio m. š. m. (Segodnia).

D. Lėvas. Dienraštis "Gromadski Vistnik" rašė, kad Berežanų apskrityje kalbėjime sėdėje 192 ukrainiečių, kurie lenkų vyriausybės buvo suimti už "politiką". Lenkai kaliniams maisto neduodavo, tai šiuos kalinius maitino ukrainiečių kalinių globos komitetas, kuriam kalinių išlaikymas kainavo 1,085,946 l. m. pinigais ir 3,420,000 l. m. maistu.

E. Kaunas. Tremtinių grąžinimo skyrius praneša, kad sausio 8 d. parvažiavo Lietuvon iš Kievo, Bachmačo ir Maskvos tremtinių ešalonas. Jame lietuvių 241, žydų 24, rusų 13, lenkų 5, vokiečių 2 ir latvių 1.

SVARSTO LENKŲ-LIE- TUVIŲ SANTIKIUS.

Paryžius. — Tautų Lygos Taryba, kuri šia dabar laiko posėdžius, paėmė svarstyti lenkų-lietuvių santykius. Lyga nekelia rubelių klausimą, o tik mažumų teises. Svarstoma privatiškai. Reikia Lyga pripažinti Vilnių Lenkijai. Bet ne ką geresnio iš to. Tautų lygos buvo galima laukti.

E. Ryga. Pastaromis dienomis per Rygą važiuoja i Vokietiją grupėmis vokiečiai kolonistai, apsigyvenę čia laikais Pabaltės gubernijose. Dabar kai imta vykdyti žemės reformą, jiems tapo sunku Latvijoje gyventi. Tokia pat emigracija pastebima ir Kurše, ypač Aizputės. (Gazetpot) apskrityje.

E. Ryga. Diplomatinėse sferose dabar jau neabejojama, kad tarp Rusijos ir Vokietijos be Rapallo sutarties yra padaryta dar ir karo sutartis. Tik Santarvė dar neturint pilno tos sutarties teksto. Čičerinas sako, kad prancūzų dabartinę politiką galinčios remti tik tos valstybės, kurios šiaip ar taip priklausančios nuo Prancūzijos, t. y. Belgija ir Lenkija. Dabartinio momento dar sunku įspėti, kaip kryps įvykiai Vokietijoje, bet Rusai nutarę Lenkijos pasienį padaryti demonstraciją, kad atkreipti lenkų dėmesį nuo vokiečių problemos. Didelės rusų kariuomenės jėgos sukoncentruotos ten pat visoje Dniestro linijoje Rusijoje išleista įsakymas registruotis karininkams ir karo valdininkams, netarnaujančiams raudonojoji armijoje. Latvijos ir Estijos pasieniuose rama, nes Tarybų valdžia diplomatiniais būdais išgauti iš šių valstybių neutralitetą, jei kiltų karas. Komunistai nutarę sustabdyti mažinimą rikiuotės dalių ir didinti jas visokiais būdais. Be to, nutarta padidinti karininkams algas.

E. Ryga. Kadangi graikai pašalino iš Atėnų universiteto visus studentus musulmonus, tai Konstantinopolio pašalinta iš universiteto visi studentai — graikai. (R. K.).

ATVYKO I TOKIO.

Tokio. — A. A. Joffe, Rusijos atstovas, atvyko i Tokiją, Japonijos sostinę.

RIAUSĖS.

Meksiko sostinėj kilo pajuosdel stytikarių darbininkų streiko. Nušauta keturi žmonės, sužeista arti 40.

VISOSE MOKYKLOSE VELIAVOS.

Rymas. — Mussolinio valdžia, sugrąžinusi i mokyklas kryžius, kuriuos buvo išmetę socialistų administratoriai, dabar paliepė kad visos mokyklos ištaisytų po veliavą.

BAISI EKSPLOZIJĄ.

Springfield, Mass. — Didelis gazo kubilas Gas Light kompanijos sprogo su baisiomis pasekmėmis. Visas miestas buvo sudrebinas. Sudrebinimas buvo jaučiamas 20 mailių aplinkui. Žuvo 3 žmonės ir 50 sužeista. Nuostolių už \$1,000,000, su viršum. Išties valandą po sprogi miesto miestas buvo sujudime. Buvo kilęs gaisras, bet pavyko užgesinti.

E. Paryžius. Prancūzų radio pažymi, kad Santarvės atstovai prie Lietuvos vyriausybės atkreipė jos dėmesį i Klaipėdos krašto įvykius. Lietuvos ministeris pirmininkas neigė Lietuvos sukilimo judėjimą, kuris įvykęs prie egzistavusią Klaipėdos krašto vyriausybę. "Havas" pažymi, kad sausio 14 d. Kaune buvęs mitingas ir manifestacijos Klaipėdos prijungimo prie Lietuvos reikalui. Manifestantus priėmė Respublikos prezidentas. "Volfas" praneša, kad sausio 15 d. lietuviai užėmė Klaipėdos miestą ir keletas lietuvių sukilėlių paimė vyriausiojo Santarvės komisaro rūmus.

E. Ryga. Kadangi graikai pašalino iš Atėnų universiteto visus studentus musulmonus, tai Konstantinopolio pašalinta iš universiteto visi studentai — graikai. (R. K.).

ZINIOS IŠ LIETUVOS.

E. Kaunas. Del rekvizicijų orderių apmokėjimo. (Iš Rekvizicijų Tarybos 1922 m. gruodžio 18 d. posėdžio protokolo ištrauka).

1) Piliečiai, kurie už raguočių ir kitų produktų rekvizicijų sulig orderiais savo pinigų markėmis iki spalio mėn. 1 dienos turi skaityti operacijų užbaigta.

2) Už nepaprastai 1922-1923 metų rekvizicijai pristatytus prieš spalio mėn. 1 dieną raguočius šiems piliečiams, kurie iki spalio mėn. 1 dienos negavo pinigų, išrašytus orderius auksiniais pajamėdama išrašant, litais, skaitant raguočių gyvo svorio 1-am kilogramui, 50—60 centų, prilaikant Rekv. Tarybos nutarimo 2—10—23 m. Nepaprast. 1922—1923 m. raguočių rekvizicijai.

3) Kurie gavo pinigų už raguočius sulig orderiais išrašytų markėmis po spalio mėn. 1 dienos išmokėjimo kursu, tai išrašyti papildomus orderius litais toj sumoj, kuri gūnama skirtume tarp prigulincios sumos už raguočių po 50—60 centų kilogramui ir tos, kurią gavo.

4) Orderius už 1919, 1920, 1921 ir 1923 m. raguočių ir kitų produktų rekviziciją, išrašytus auksiniais, bet piliečiams iki šio laiko pinigų neatsiėmus, nutarta apmokėti litais, patiekta auksiniais suma dalinant iš 200 ir gautą sumą skaitant litais.

E. Kaunas. Pil. Krivickas Povilas ir Matrienas Aleksandras abu gvv. Slabadoje Lenkų gatv. 17, Jurbarko gatv. 141 Nr. sausio 12 d. apie 9 su puse val. vakare už geležinių vartų ties Versvių kaimu užpuolė pil. Rolskį Vladą, paeinantį iš Slabados Lenkų gatv. 32 Nr. ir grasindami revolveriu atėmė iš jo 52 litu. Kaltnamiejį II muov. Virško sumti 13 d. ir pasodinti kalėjimui. Tardymas šiuo reikalu eina.

Pradžioj sausio Kaune ir Marijampolėj patėmyta sprogtant alyvos. kaštana ir kiti medžiai.

Kaune nauji namai dygsta, kaip grybai po lietaus. Orui atsilus darbas ir dabar eina.

Mareikonyse Kalėdų pirma dieną lenkai apstojo baitynią paėmė arti 100 jaunų vyrų ir nusivarė žandarmėrijon.

Kaune sausio 7 d. amerikietis Kručas susirėmė su lenkuojančiu policistu. Mat policistas prakalbo i minia lenkiškai, o Kručas priejos prie policisto, nutraukė jo kepurą ir priminė koks ten ženklas yra. Dalykas likviduota policijos nuovadoj.

Kaune siutas kainuoja 250—350 litų (425—435) marškiniai 12—20 litų (14—20—42). Reikia Kaune Lietuva pasivijo Amerika.

Kaune netrukus pradėsia eiti savaitinis politikos, visuomenės, mokslo ir meno laikraštis "Vairas". Leidėjas — M. Yčas, redaktorius — A. Smetona. Kaina mėnesiui 4 litai. Adresas: Kaunas, Aleksoto gt. 6.

Žydų Aukštieji Kursas Kaune gauna gausių atkų i užsienio. Neseniai gavo \$1,000. Kursų taryba rengia si steigti chemijos laboratoriją.

Dotnavos ūkio mokykloj yra keletas šimtų mokinių ir 29 mergaitės. Prie mokyklos yra rusų pastatyta cerkvė, kuri buvusi paversta i kėlaudyę. Dabar ketinama intaisyti laboratoriją.

Kruonyje nuo sausio 1 d. uždaryta smuklės.

Kelmėje valsčiaus taryba nutarė uždaryti smuklę. Miestelyje buvo 13 smuklių.

Anykščiuose smuklės uždaryta, bet aludės ne. Aludės slapta ir degtinė pardavinėjama.

Po Kalėdų Lietuvoj šaltis oras visai dingio ir apie ketinčių žmonių net arti praejo.

Kauno "Laisvė" redaktorius J. Bikinas reikalauja jo vietą užimti neseniai Amerikos grįžęs Pranas Rakas.

Lietuvos Seimas susirinko sausio 9 d.

KLAJIMO DĖSIA.

P. Michelsoną turbūt pradėjo graužti sąžinė. Už ką? Kad atsakyti į tą klausimą, reikėtų parašyti visą tomą, ko, dėl šių trumpumų, padaryti negalima. Užteks pasakyti, kad sąžinė išties jį graužia. Kad ją greičiau numalšintų, jis pasirijo parodyt pasauliui ir savo sąžinei, kad nėra dūšios. Tami tikslui pasikvietė į diskusijas du oponentus: kunigą ir ministrą. Kad kunigas neateis jis žinojo, kad ministras sukurs jį taipgi žinojo, bet visų geriausia žinojo, kad tą viską aprašydamas jis save pagirs, kitus gi nupeikys. Taip apsiginklavęs jis drąsiai stojo į diskusijas, nes žinojo, kad diskusijų aprašyme, kuris tilps "Keleivėje", Michelsonas niekada nepralaimės.

Diskusijų svarba buvo tame, kad Michelsono bijotaisi, kad kas nors nepriskaičius jo prie klemų, taigi jis prisispirdamas įrodinėja, kad klemas turi dūšią, o jis, Michelsonas neturi. Bet bėgdamas nuo klemso Michelsonas užbėgo ant "parapijonų ir davatų", kuriuos jis taip pat nori padaryti be dūšios. Michelsonas turi būti neapsisvarstęs priskyrė save prie "parapijonų ir davatų" būrio, nes išties šie pastarieji vargiai džiaugiasi iš jo draugystės, tačiau pats Michelsonas būty negalintis niekaip apie tai pagalvoti. Štai kodėl. Gyvename idomiu perversmų laikais. Galingas kadaise kaizeris kasišė "sniegą ir perjausto malkas. Caro galva alkoholy užkonservuota ilsi Maskvos Kremlyje. Leninas mokina bolševikus kaip reikia virsti kapitalistais. Pats Michelsonas nežino kur stovi ir dar labiau nežino kur stovės netolimo ateity. Savo prakalboj, pasakyto Montello, jis taip pareiškia: "Pakriko L. S. S., žūgo jos laikraščiai, žūgo spautuvė ir kitas turtas; subyrėjo L. D. L. D. ir sugriuvo L. M. P. S. Nuostoliai didžiausi, o naudos jokių. Komunistai, skaldydami mūsų organizacijas, tikėjosi komunizmo įvykinti. Bet neįvykino jo nei Amerikoje, nei kitur. Rusijoje bandė vykinti, ir tai nepasisekė. Pasekmės buvo tokios, kad žmogus žmogų tenai valgo, kanibalizmas išsivystė." (Žiūr. "Keleivis" No. 5, psl. 8).

Tokiais ruožais nupiešia Michelsonas pirmieji padėdos. Bagočius skelbia, ten, kad jis esąs "leader in Lithuanian affairs here," ir kad jis "was born in the Memel district." Dabar reiškia jis yra Bagočius de Klaipėda. Ivaškevičius seniau buvo pasiskelbdinęs esąs "Uncle Sam of Lithuania," o dabar esąs "Lithuania's George Washington." Tai mat kokio don kiekotizmo laikurie lietuviai pasiekė.

E. Ryga. Suomų vyriausybė nutarė žiemos pietų sielą apsaugoti pavesti specialiam apsaugos korpusui. Dabartinė komendantūra, kurią sudaro likviduojama "legodnia")

sėtai, vadinasi p. Geniočiui visai nereikėjo priparodinėti, kad dūšia yra, nes tas senai jau įrodyta šv. Rašto Seno ir Naujo Įstatymo žodžiais, tik Michelsonui teko priedermė įrodyti, kad šv. Raštas klįsta. Kristus labai tankiai mūri apie dūšią, pav.: "Nesibijokite ty, kurie užmuša kūną, o dūšią nieko negali padaryti, bet bijokitės ty, kurie ir kūną ir dūšią gali nugramzdinti pragaran." Arba: "Ką pagalbės žmogui, jei savo dūšią pradžudys?" Ir daugely kitų vietų Kristus įrodinėja, kad yra dūšia. Taigi Michelsono uždavinys buvo išgriauti Kristaus autoritetą, vadinasi, įrodyti, kad jis daugiau žino už Kristų. Michelsonas to nepadarė ir negali padaryti, taigi jis faktinai pralaimėjo diskusijas, kad ir jo oponentas nebūtų patiekęs nė vieno tinkamo argumento. P. Geniočio autoritetą gal nesunku sugriauti, bet kas kita nugalėti šv. Rašto žodžius ir Katolikų Bažnyčios mokslą. Tai Michelsonas ne nebando daryti tik pastatė keletą gan nesąmoningų klausimų, į kuriuos kad ir tinkamai p. Geniočis būtų atsakęs, vis tiek nebūtų išrišęs dūšios esmės klausimą. Ypatingai idomus vienas klausimas, į kurį tik Michelsonas tegali atsakyti. Štai jis: "Jei protas yra dūšia, tai kaip tada su bepročiu — ar jis turi dūšią ar ne?" Šv. Raštas sako: "Tarė beprotis savo širdyje: nėra Dievo." Kadangi Michelsonas yra tuo žmogumi, apie kurį šv. Raštas kalba, tai jam pačiam geriausia būtų atsakyti, kur yra jo dūšia šiuo beprotybės momentu. Pas Dangiską Tėvą jai nepakeliui. Ar tik nebus pas Bezebubą užgyvenus savo stubą?

Visai nestebėtina, kad, anot paties, "Keleivio," iš tokių diskusijų publika turėjo daug gardaus juoko.

PRIEŠ FRANCŪZUS.

Berlin. — Karaliaučiuje buvo didelė demonstracija prieš francūzus. Demonstracija ėjo iš kelių atvejų. Alijantų komisijai, bevažiuojant automobiliu, buvo studentų užpulta. Vienam francūzui pataikyta su plytgalia.

E. Leovos. Dienraštis "Gromadski Vistnik" rašo, kad gudy ir ukrainiečių atstovai lenkų seime iškėlė švietimo ir tikybų ministeriui interpelaciją, dėlko persekiojami lenkijoje gudy ir ukrainiečių vyskupai. Šiuo metu lenkų valdžios persekiojami šie vyskupai: 1) Gardino Vladimirus uždarytas Dermano vienuolyne, 2) Vilniaus antvyskupis Eleutėrijus sėdi Kamendulio vienuolyne ties Krokūva, 3) Pinski vyskupas Pantelėmonas-Malecko vienuolyne ties Kovelis, 4) Ohelmo vyskupas Sargius išstentais užsieniu.

E. Bordo (R.). Pascal'o teigti šimtų metų sukaktuvės bus apvaidžiojamos liepos 8 d.

DARBININKAS

Vienam iš paskutiniųjų "Darbininko" numerių tilpo gerb. kun. J. Jakaičio straipsnis apie įrengimą naujaiam prieglaudoms. Tai labai jau pribrendęs klausimas, kurį reikėjo jau senai atlikti. Maniau, kad šiame reikale atsilieps ir daugiausia kaip iš pusės mūsų gerbiųjų inteligentų veikėjų, taip ir pačių vargo peilių darbininkų, nes tas klausimas visus apeina: ir visi privalome juoni rūpintis. Bet, deja, mano spėjimas neįsipildė. Niekas nei vėpt. Tai bene bus mūsų baudžiaviskas nerangumas ir tinginystė.

Turbūt nerastum nei vieno žmogaus, kuris nesirūpintų savo ateitimi, rytojumi. Ne vienas suploja sau per kaklą ir klausia: "Kur aš pasidėsiu tada, kada dirbti nevaliosiu?" Daug yra nevedusių ir netekėjusių, kurie senatvėje neturi kur prisiglausti. Nevisi laimingi ir vedę. Kolgi vaikai mažai, todėl jiems reikalinga tėvų pūslėtos rankos, paaugetiškai kaip žvirbliukai išlizdo, tėvams — nei išgrauš. Ir žinoti nenori. Žinoma, ne visi tokie, yra jau ir tokių gerų vaikų, kurie savo tėvelius ir sergančių protu ligų jau padėjo, o kiti nei žinoti nenori. Tai matom ir girčiam visur.

Kiek esame pastatę mūrinį didelių bažnyčių, klebonijų, salių ir kitokių namų, sutvėrę visokių organizacijų. Krikščionys darbininkų kalbą aukavę ne vienas, bet desėtkai po 100 dol. tėvynės visokiems reikams. Tai dabar, jau reikėtų patiemis apie save pasirūpinti.

Man tiesiog nesuprantama kaip toki didelė ir turtinga organizacija kaip S. L. R. A. skolin gal su riška kokioms ten bendrovėms po keletą dešimčių tūkstančių dolerių, o neįsteigia savo senelių prieglaudos. Pašalpa ir pomirtinė gaunama iš bile draugijos, kurių kožname mieste po kelias yra. Jei tu fėty savo namus, tai i metą laiko keleta tūkstančių narių pasidauginti.

Kas žin, ar negalėtų mūsų sąjunga paimti tą iniciatyvą. Kitos tautos jau turi senai panašias įstaigas. Bet mes, mano supratimu, neprivalome iš jų skolinti kurpaliaus šiame dalyke. Žinoma, aš čia kalbu vien apie senelius-les. Kitataučiai stato, panašias įstaigas miestuose, jiems tas gal ir gerai, nes jie miestuose gimę, augę. Lauko darbo nemoka ir nemylė. Mums gi labiau tikėtų laukuose — farma, nes mes gimę, augę kaimuose, mokame ir mylime lauko darbus. Tad patį užsiai-gintume visokių daržovių. Laikyti karvių, vištų ir kitokių gyvulių.

Kas galėtų apsaugyti smaugumą ir džiaugsmą, minties ramybę ir lėtą polsį, kuriuos seneliai turėtų nuo kvepiančio oro, tarp žalių kalnelių ir giraičių. Kas galėtų apsaugyti, kaip pūksis ir ramūs rogtinai atsilieptų aut mūšnių suvargusių žmonių, kuriems per 20—30 metų uždarškėjo mašinos,

gyvenant sugrūstijose miestuose — pibuoose dūmų, dulkių, smarvės ir kitokie maionumai, kas galėtų apsaugyti tą žmonių džiaugsmą, kurie dirba gyvulių šerdyklose per dienas kruvini, taukuoti, vasarą mūsų apgulti, knibinėja mėsas per dienas, kurių net kūnas pasmirdeš.

A. Ramoška,
514 W. Saratoga St.,
Baltimore, Md.

ATSILEIDO.

Lozana. — Anglijos delegacija buvo pasiryžusi aplieisti turkų-alių konferenciją. Bet dar sutiko likti iki nedėlios ir tėti derybas.

SUTIKO.

London. — Anglijos vyriausybė sutiko išmokėti Amerikai skolą išlygomis, kurias Amerikos valdžia nustatė.

E. Varšuva. (R.) Buves lenkų ministeris pirmininkas ir Vitoso kabinete finansų ministeris K. Grabskis, yra paskirtas lenkų finansų ministeriu.

Prekybos ministeriu paskirtas ministeris Osovskis. Ponikowskio kabinete jis buvo taip pat prekybos ministeris.

E. Paryžius. Iš Paryžiaus praneša, kad nepaisant oficialių dementi Londono, sukilėlių judėjimas Konstantinopolyje auga ir yra didelės riaušės — Messule, kur angli orlaiviai bombarduoja miestą. Esą daug nuostolių.

Turkų laikraščiai praneša, kad daug anglų orlaivių esą pašauti. Anglų užsienių reikalų ministerija ty žinių nedementuoja.

NEW YORK
AMERICA
UNITED AMERICAN LINES
JOINT SERVICE WITH
HAMBURG AMERICAN LINE
TRUMPET LINE
LIETUVON
Lietuvių laivynas kuo geriausiai tarnauja Lietuviams. Didelė valgykla, kambariai, puošnūs ir patalios. Lietuvių, Montez Clay, Hanna, Baynes, Mount Chamber, ir Taurinai, turi taip pat tokius kambarius. Nauji trys laivai išvyksta: Rosolva, Ruzance ir Algea. BILIAI: 1, 2 ir 3 klasių kambarius.

PASAULIO PRADZIA

(Tęsinys)

KOKIU BODŲ PASAULIS SUTVERTAS.

Padavę keletą prirodymų, kad Dievas sutvėrė viską, pažinęšime dabar, kaip tasai sutvėrimo darbas buvo atliktas. Dabartinio astronomijos ir geologijos mokslo pasiklausę, žinome, kad Dievo sutvėrimas pasaulis nevisad buvo toks, koks jisai dabar yra. Trumpai kalbant, Dievas nesutvėrė iš karto tokio pasaulio, žemės, žvaigždžių, saulės, kaip kad dabar yra. Jau senų senovės mokslo vyrai kalbėjo, kad po tuos neapsakomus pasaulio plotus tekiojo nesutvarkyta materija, kuri jau tik vėliau susitvarkė ir susitvarkius apsidėskė kaip saulė ir žvaigždės. Taip pat mokino ir šventi Bažnyčios Tėvai. Bet kokiu būdu atsirado tie didžiausi dangaus kūnai, negalėjo jie išsiskirti. Ir tuomet daugelis mėgino tai išaiškinti, bet per arti dar buvo tada mokslas mūšes, kad būtų jįsai galėjęs ką nors tikresnio pasakyti. Tik devynioliktojo šimtmečio pradžioje, kada astronomijos ir fizikos mokslas žymiai jau pajėjo pirmyn, galėjo jau Kantas ir Laplace siekt tiek tikresnę nuomonę apie pasaulio tvarkymąsi pasakyti. Laplace taip pasakoja apie pasaulio pradžią: iš pradžių buvo saulė didžiū didžiausias, baltas, karščiausias gazų kamuolys, tasai kamuolys sukosi apie savo ašį nuo vakarų į rytus. Saulės kamuolys atvėzdamas ir vis labiau susitraukdamas paliko šale savęs materijos gabalus. Tie gabalai pritraukdami vienas sau kitą padarė žiedus, kurie sukosi toje pačioje pakraipoje, kaip ir saulė. Toliau tie žiedai, besitindami vienas į kitą, pastumėję vienus sukties greičiau, o kiti pasiliko sukties lėčiau. Tolymsieji nuo saulės gabalai sukosi greičiau.

Atvėzdamai gaziniai žiedai trūkdavo ir vis sukdamiėsi apie savo ašį sukosi ir apie saulę. Tie materijos gabalai sukosi taip, kaip sukosi paleistas vilkėlis aplink save ir dar lekiojo po aslą.

Toliau tie atkritę nuo saulės karštieji kamuoliai pamazai atvėšo, jų viršus gavo lukštą, vėso toliau tasai lukštas, pasidarė storesnis ir priėjo prie tokio mūsų žemės stovio, kad jau galėjo ir gyvastis atsirasti. Laplace nuomonė apie pasaulio pradžią ir tvarkymąsi daug mokslo vyrų priėmė, bet daug yra priešingų jojo išvadų. Labiausiai stoji prieš Laplace prancūzų astronomas Faye, mirė jisai 1902 m. Jisai sako, kad Laplace mokslas visai priešinas dabartinio mokslo išradimams. Pagal Faye tai negalėjo joku būdu kokie nors gabalai atskirti nuo saulės; leiskime, sake jisai, kad koks žiedas iš ty atskalų ir susidarytų, tai vis gi iš to žiedo pasidaryti planetos negalėtų. Jeigu saulė ir buvo prieš kitas planetas, tai tiesa, kad planetos suktis nuo vakarų į rytus, bet jų palydovai jau suktis visai iš priešingos pusės. Todėl Faye, visiškai nesutikdamas su Laplace nuomone, padavė kitą, savąją nuomonę apie pasaulio pradžią.

Bet kaip su Faye nuomone, taip ir su kitų, kaip ir su Brauno jezavitos, Nordenskjoldo, Loehyero, Meydenbauerio, Moritono nuomone, apie pasaulio pradžią mokslo vyrai negali visiškai sutikti, nes daug dalykų neišaiškina, daug dūktų priešinga mokslo išradimams ir todėl dar daug bus apie tai tyrinėta, daug rašyta, daug ginčytasi pakol prie, ko nors tikresnio bus kada nors galima prieiti.

Iš tik ką perskaityto apie pasaulio pradžią, jau gal ne vienam skaitytojui kilo klausimas ar Dievo pagalba čia buvo reikalinga ar ne, ar ir be Dievo galima apsieiti. Tai gi kad ne Kantas, ne Laplace Dievo galybės ir Dievo pasaulio sutvėrimo neužgina. Laplace pasaulio sutvėrimo ir jojo susitvarkymo Dievo ranka pripažįsta. Laplace numirė, kaip geras katalikas. Ar šiaip ar taip, o be Dievo materijos nėra, nėra ne karščiausią gazų, ne judėjimo. Dievas sutvėrė materiją, davė jai tam tinkamas ypatybes ir jėgas, trumpai, jai davė tą viską, kad ji galėtų pasiekti savo tikslo. Žinoma, kad tokia materija galėjo tvarkytis be ypatingos jau Dievo pagalbos. Kad taip tikrai buvo, tai mus intikrina begalo didelė Dievo išmintis. Jeigu Dievas viską būtų tvarkęs, tai be tikslo būtų visos pasaulio permainos ir tie ilgai tvarkimosio amžiai. Dievo gautois jėgomis pasaulio tvarkymasis dar labiau rodo Sutvėrtojo galybę. Pasakė Spenceis taip, žmogus gali padaryti mašiną, bet kad toji mašina toliau jau pati tobulintųsi, darytūsi geresnė, tinkamesnė, tai to nėra ir nebus. Žmogus tokią jėgą savo padirbtai mašinai negali duoti, bet Dievo galybė viską gali. Ir ištikrai kaip mūstai, daug matai Dievo galybės, daugiau išminties, daugiau randasi nesuprantamų paslapčių kada žiūrai į pasaulio pradžią. I tuos ugninius gazus, lekiuojančius po mūsų pasaulį dar prieš milijonus metų, negi kada manai, kad Dievas trumpiausiu laiku sutvėrė visą pasaulį su visuo kuo ką mes dabar turime ir matome.

"Žmonių Knygynas."
(Bus daugiau)

ŽUVO GAT LENKŲ. E. Bordo (R.). Nuo la-berlio. — Augėtosios Silezijos anglų kasyklon išti-ko gazo sporgimus. Žuvo 600 anglūkasių. Jie yra len-kučiai prancūzų rankovė-kai.

